

Ο Πνευματικός αγώνας -Αγώνας κατά του παλαιού ανθρώπου

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Η άρση του σταυρού εκ μέρους του ανθρώπου, ο οποίος θέλει να απελευθερωθεί από την αμαρτία, συμπίπτει με τον πνευματικό αγώνα εναντίον του κακού.

Ο πνευματικός αγώνας, ο οποίος αποδεσμεύει την ψυχή από την αμαρτία, παρουσιάζει τρία μέτωπα. Και κατά πρώτο και κύριο λόγο ο αγώνας αυτός διεξάγεται εναντίον των αδυναμιών και παθών, των εμφύτων πονηρών καταβολών, τις οποίες με τη γέννησή του φέρει ο άνθρωπος. Πολύ παραστατικά και με επιγραμματική βραχυλογία, τον περιγράφει ο Κύριος:

«Από μέσα από την καρδιά των ανθρώπων εξέρχονται οι κακές σκέψεις και αποφάσεις, μοιχείες, πορνείες, φόνοι, κλοπές, κάθε είδους αδικίες, που προέρχονται από την πλεονεξία, μοχθηρίες και κακίες, απάτη, ηθική παραλυσία και ακράτεια, οφθαλμός φθονερός και κακός, βλασφημία, υπερηφάνεια, τρέλλα και αμυαλωσύνη, που την γεννά ο σκοτισμός της αμαρτίας. Όλα αυτά τα κακά

εξέρχονται από μέσα, διότι στην καρδιά αρχικά φυτρώνουν ως λογισμοί και επιθυμίες και αποφάσεις, και αυτά κάνουν ακάθαρτο τον άνθρωπο».1

Εάν ο άνθρωπος υποχωρήσει στις παρορμήσεις αυτές, οι οποίες εκπορεύονται από τον εσωτερικό του κόσμο, τότε διατρέχει τον κίνδυνο να τις μεταβάλει σε κυρίαρχα πάθη. Συνεχής δε και μακροχρόνια υποχώρηση δημιουργεί κατάσταση δουλείας.

Και ο Μ. Βασίλειος αναγνωρίζοντας τη δυσκολία της πάλης, αυτόν τον πνευματικό αγώνα εναντίον του παλαιού ανθρώπου περιγράφει, όταν σημειώνει: «Να μάθεις, να διδαχθείς την ευαγγελική πολιτεία, την ευθύτητα των ματιών, την εγκράτεια της γλώσσας, τη δουλαγωγή του σώματος, την ταπεινοφροσύνη, την καθαρότητα του νου, την εξαφάνιση της οργής. Όταν αγγαρεύεσαι, να προσθέτεις (Ματθ. ε 41). Όταν σε αδικούν, να μή πας σε δικαστήρια (Ματθ. ε 25). Όταν μισείς, να αγαπάς (Ματθ. ε 44). Όταν διώκεσαι, να υπομένεις (Ματθ. ε 44). Όταν βλασφημείς, να παρακαλείς (Α Κορ. δ 12-13). Να νεκρωθείς για την αμαρτία (Ρωμ. Στ 2), να σταυρωθείς με τον Χριστό. Ολόκληρη την αγάπη δώσε την στον Κύριο. Αλλά αυτά είναι δύσκολα».2

Ευθύς αμέσως ο Φωστήρ της Καισαρείας μάς πείθει για το δίκαιο της δυσκολίας του πνευματικού αγώνα, όταν υποστηρίζει: «Και ποιό από τα καλά είναι εύκολο; Ποιός έστησε τρόπαιο νίκης μέ το να κοιμάται; Ποιός στεφανώθηκε μέ τα στεφάνια της καρτερίας, ζώντας πολυτελή ζωή και διασκεδάζοντας; Κανένας δεν πήρε βραβείο χωρίς να τρέξει. Οι κόποι γεννούν δόξα, οι μόχθοι φέρνουν τα στεφάνια. Πρέπει, λέω και εγώ, εμείς δια μέσου πολλών θλίψεων θα εισέλθουμε στην ουράνιο βασιλεία» (Πραξ. Ιδ 22)! Αλλά τις θλίψεις αυτές, τις διαδέχεται η μακαριότητα στην ουράνιο βασιλεία».3

Αγώνας κατά του διαβόλου

Αλλά δεν είναι αυτό το μοναδικό μέτωπο, το οποίο έχει να αντιμετωπίσει ο ανασφαλής ψυχικά άνθρωπος. Έχει να διεξαγάγει αγώνα και «προς εχθρούς πνευματικούς, οι οποίοι έχουν οργάνωση στρατιωτική. Βαδίζουν μέ σχέδιο, το οποίο είναι καλά μελετημένο. Τα πονηρά αυτά τάγματα έχουν εξουσία πάνω στο πλήθος των ανθρώπων, οι οποίοι μέ την αμέλειά τους γίνονται δούλοι και υπήκοοί τους. Και επειδή το πλήθος των δυστυχισμένων οπαδών τους είναι μεγάλο, οι δαίμονες φαίνονται ωςάν να είναι κοσμοκράτορες».4

Και ο ιερός Χρυσόστομος, αναφερόμενος σ' αυτό το μέτωπο του πνευματικού αγώνα, ως έμπειρος πολεμιστής διακρίνει τα πανούργα τεχνάσματα και τις παραπλανητικές μεθοδείες του εχθρού, μέ τις οποίες προσπαθεί να υποσκελίσει

ύπουλα τον πιστό και καθοδηγεί γράφοντας: «Επειδή λοιπόν παρήγγειλε πολλά που έπρεπε να γίνουν, μή φοβείσθε, λέει, στηρίξατε την ελπίδα σας στον Κύριο και όλα θα τα ανακουφίσει. «Και ντυθείτε ολόκληρο τον οπλισμό, μέ τον οποίο ο Θεός οπλίζει τους στρατιώτες Του, για να μπορείτε να αντιστέκεσθε στα πανούργα τεχνάσματα του διαβόλου». Δεν είπε, στις μάχες, ούτε στους πολέμους, άλλα «στα τεχνάσματα». Διότι ο εχθρός δεν πολεμάει ούτε απλά, ούτε φανερά, άλλα μέ τεχνάσματα. Τι σημαίνει μεθοδεία; Μεταχειρίζομαι τέχνασμα, σημαίνει παραπλανώ και μέ τις επινοήσεις καταβάλλω κάποιον, πράγμα που γίνεται και στην περίπτωση των τεχνασμάτων, και μέ λόγια, και μέ έργα, και μέ παλαιστικά τεχνάσματα, σ' εκείνους οι οποίοι μάς παραπλανούν! Επεξηγώ τι εννοώ: ποτέ (ο διάβολος) δεν παρουσιάζει φανερά τα αμαρτήματα, την ειδωλολατρεία δεν την λέει, αλλά διαφορετικά παριστάνει τούτο μεταχειριζόμενος τεχνάσματα, δηλαδή, παριστάνει πιθανόν τον λόγο και χρησιμοποιεί επικαλύμματα".5

Στη συνέχεια ο ιερός Χρυσόστομος καθιστά προσεκτικούς τους χριστιανούς, όταν υπογραμμίζει το άνισο του αγώνα, εφ' όσον οι σαρκικοί άνθρωποι αντιμετωπίζουν όχι μόνο την ανθρωποκτόνο πονηρία των δαιμόνων, αλλά και αντιπαλαίουν μέ ισχυρότερά τους -ως προς την φύση- όντα· και τούτο, διότι οι δαίμονες είναι ασώματοι (...). «Διότι δεν έχομε να παλαίψουμε, λέει, προς αντιπάλους ομοίους μέ μάς, μέ αίμα και σάρκα, σαν τη δική μας. Αλλά προς τις αρχές, προς τις εξουσίες, προς τα διαβολικά αυτά τάγματα, προς τους κοσμοκράτορες, που άρχουν επάνω στο πλήθος των ανθρώπων, που είναι βυθισμένοι στο ηθικό σκοτάδι, το οποίο επικρατεί στον αιώνα αυτόν. Καλούμαστε να παλαίψουμε προς τα πνευματικά όντα, τα οποία είναι γεμάτα πονηρία και τα οποία κατοικούν στους ορίζοντες, που είναι πάνω από τον αέρα».6

Υποσημειώσεις:

1. «Έσωθεν εκ της καρδίας των ανθρώπων οι διαλογισμοί οι κακοί εκπορεύονται, μοιχείαι, πορνείαι, φόνοι, κλοπαί, πλεονεξίαι, πονηρίαι, δόλος, ασέλγεια, οφθαλμός πονηρός, βλασφημίαι, υπερηφάνεια, αφροσύνη· πάντα ταύτα τα πονηρά έσωθεν εκπορεύεται και κοινοί τον άνθρωπον" (Μαρκ. Ζ 21-13).
2. «Μάθε, διδάχθητι ευαγγελικήν πολιτείαν, οφθαλμών ακρίβειαν, γλώσσης εγκράτειαν, σώματος δουλαγωγίαν, φρόνημα ταπεινόν, εννοίας καθαρότητα, οργής αφανισμόν. Αγγαρευόμενος προστίθει, αποστερούμενος μή δικάζου, μισούμενος αγάπα, διωκόμενος ανέχου, βλασφημούμενος παρακάλει. Νεκρώθητι τη αμαρτία, συσταυρώθητι τω Χριστώ, όλην την αγάπην μετάθες επί τον Κύριον. Αλλά χαλεπά αυτά".
3. «Τι δε των αγαθών εύκολον; Τις καθεύδων τρόπαιον έστησε; Τις τρυφών και

καταυλούμενος, τοις της καρτερίας στεφάνοις κατεκοσμήθη; Ουδείς μή δραμών ανείλετο το βραβείον. Πόνοι γεννώσι δόξαν, κάματοι προξενούσι στεφάνους. “Δια πολλών θλίψεων δει ημάς εισελθείν εις την βασιλείαν των ουρανών” φησί καγώ· αλλά ταύτας μέν τας θλίψεις η εν τη βασιλεία των ουρανών μακαριότης εκδέχεται” (Ρ.Γ. 31,440β).

4. «Προς τας αρχάς, προς τας εξουσίας, προς τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, προς τα πνευματικά της πονηρίας εν τοις επουρανίοις» (Εφεσ. ΣΤ’ 12).

5. «Επειδή γαρ πολλά επέταξεν άπερ έδει γενέσθαι, μή δείσητε, φησίν, επιρρίψατε την ελπίδα επί τον Κύριον, και πάντα εξευμαρίσει. “Και ενδύσασθε την πανοπλίαν του Θεού, προς το δύνασθαι υμείς στήναι προς τας μεθοδείας του διαβόλου” (Εφεσ. ΣΤ’ 11). Ουκ είπε, προς τας μάχας, ουδέ προς τους πολέμους, αλλά “προς τας μεθοδείας”. Ουδέ γαρ απλώς, ουδέ φανερώς ημίν ο εχθρός πολεμεί, αλλά μεθοδεία. Τι εστι μεθοδεία; Μεθοδεύσαι εστι το απατήσαι, και δια μηχανής ελείν, όπερ και επί των τεχνών γίνεται, και εν λόγοις, και εν έργοις, και εν παλαίσμασιν, επί των παραγόντων ημάς. Οίον τι λέγω· ουδέποτε φανερά προτίθησι τα αμαρτήματα, ειδωλατρείαν ου λέγει, αλλ’ ετέρως αποκατασκευάζει μεθοδεύων, τουτέστιν, πιθανόν κατασκευάζων τον λόγον, επικαλύμμασι κεχρημένος» (Ε.Π.Ε. 21, 282-286).

6. «Ότι ουκ έστι ημίν, φησίν, η πάλη προς αίμα και σάρκα, αλλά προς τας αρχάς, προς τας εξουσίας, προς τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, προς τα πνευματικά της πονηρίας εν τοις επουρανίοις» (Εφεσ. ΣΤ’ 12) (Ε.Π.Ε. 21,282-286).

Αρχιμ. Καλλίστρατος Ν. Λυράκης Ίεροκήρυκας Ι. Αρχιεπισκοπής Αθηνών

«ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΕΥΛΟΓΙΑ» Αρ. Τεύχους 140 Απρίλιος 2014